

Organisationens betydelse för tidig identifiering av kritisk benischema i regional och kommunal primärvård

ÅSA JONSSON DISTRIKTSKÖTERSKA/ SÅRFUNKTION KROKOMS KOMMUN
LINDA JERVIDAL DISTRIKTSKÖTERSKA/ ÖVERGRIPANDE SÅRSJUKSKÖTERSKA REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Fakta

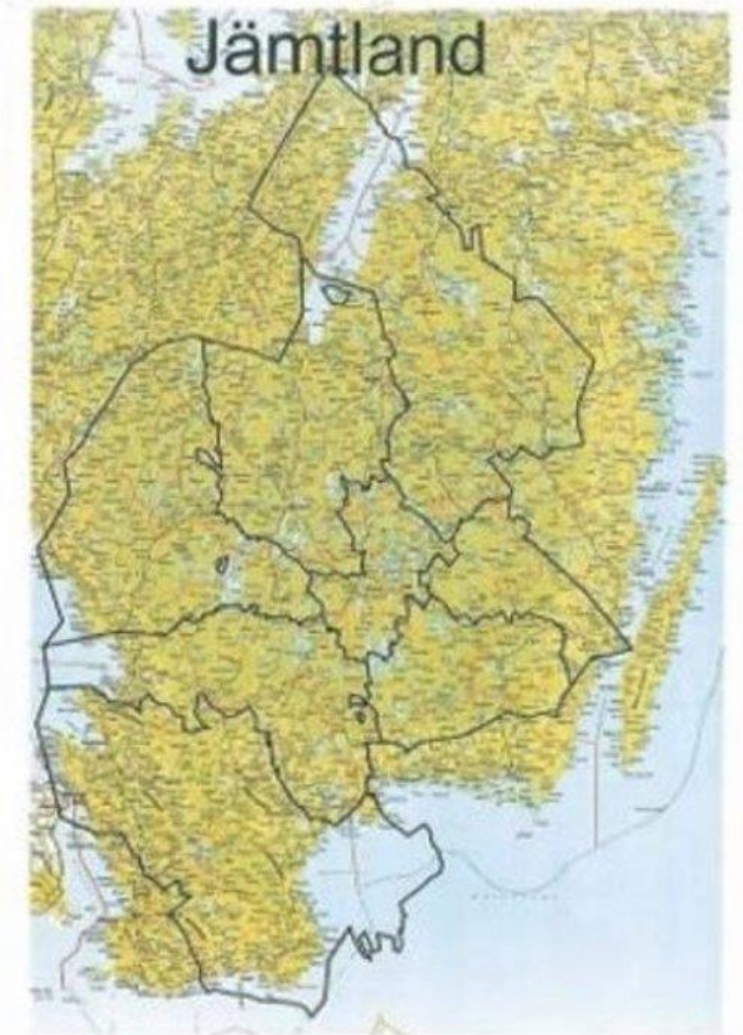
Yta: Jämtlands län motsvarar 12,0% av Sveriges yta.

Invånare: ca 130 000 invånare.

Antal kommuner: 8

Antal hälsocentraler: ca 30

Sjukhus: Östersunds sjukhus

**Krokoms
kommun**
KROKOMEN TJIELTE

REGION
**JÄMTLAND
HÄRJEDALEN**

HURRA det finns nu flera vårdförlopp och vårdprogram inom område svårläkta sår

Vårdförlopp inom område sår

- *Kritisk benischemi*
- *Venös sjukdom- Varicer och venösa bensår*
- *Diabetiker med ökad risk för fotsår*
- *Svårläkta sår*

Syftet med vårdförloppen är att öka jämlikheten, effektiviteten och kvaliteten i vården

Från vårdförloppet Kritisk benischemi

Misstanke om KI föreligger om något av följande kriterier är uppfyllda:

- sår eller gangrän på fot, vanligtvis på tår, framfot eller häl
- vilovärk i foten sedan mer än två veckor, vanligtvis i tår och framfot och ofta värst nattetid.

För att bekräfta nedsatt arteriell cirkulation i extremiteten behöver följande undersökningar göras:

- klinisk undersökning av kärlstatus
- mätning av ankeltryck och ankel/brachialindex (ABI)
- i vissa fall bör även mätning av tåtryck göras.

Detta ingår också i en basbedömning.

Vårdförloppet svårläkta sår: Basbedömning (ofta i primärvård i region och kommun)

Basbedömningen ligger till grund för **preliminär diagnos**, **behandlingsstrategi** och **egenvård** och omfattar:

- **Anamnes och status**
- **Såranamnes**
- **Smärtanalys och smärtskattning**
- **Kärlstatus:** palpation av perifera pulsar, ankeltryck och ankel/armtrycksindex (tåtrycksmätning vid misstänkt stela kärl).
- Bedömning av **sårstatus** och **hud runt såret**
- **Blodsockerkontroll** och **HbA1c**
- **Fotodokumentation**

Från vårdförloppet kritisk benischemi

Välgrundad misstanke om KI föreligger när patienten har objektiva fynd som patologiskt kärlstatus tillsammans något av följande kriterier:

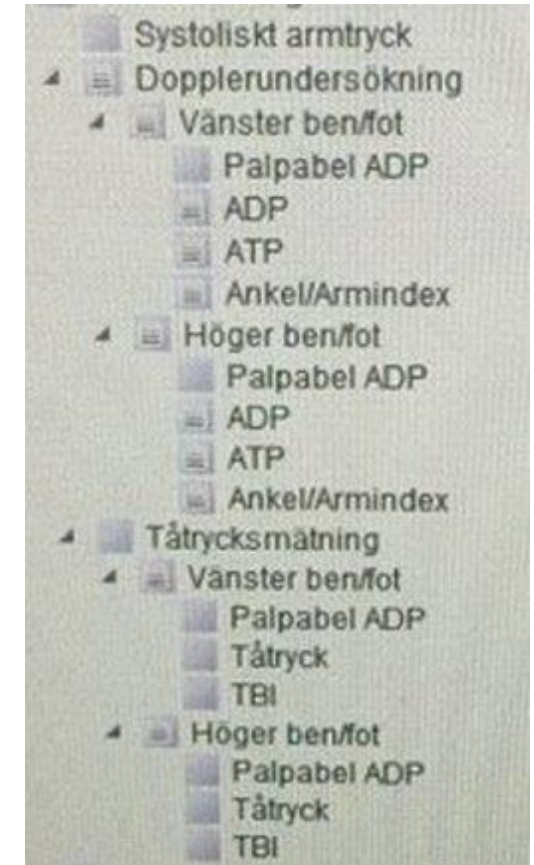
- sänkt ankeltryck (< 50-70 mmHg; ABI < 0,5*)
- sänkt tåtryck (< 30-50 mmHg)

Handläggning vid välgrundad misstanke om kritisk benischemi sker på 2 sätt:

- **Direktkontakt** med kärlkirurg eller motsvarande
- **Omgående remiss** för bedömning vid kärlkirurgisk enhet.

Organisation i regional primärvård (hälsocentraler)

- Inspirerad av Tunafors VC i Eskilstuna. **Uppstart sårkontroll** på Frösö Hälsocentral 2011
- Funktion **Övergripande sårsköterska** 2013- sårkonsult.
- **Spridning av sårkontroller.** Utgångspunkt "få behandlar många":
  - över 3800 listade patienter
  - 1-3 dsk/ssk/usk med **utökad kompetens** inom område sårbehandling
  - nära samarbete med läkare
  - nära samarbete med kommunal primärvård
- **Strukturerat arbetssätt**
- **Sårmallar**
- **Såransvarig** för kontinuitet
- **Tåtrycksmätare**
- **Utbildningsinsatser**
- **Sårnätverk i teams**

Organisation kommunal primärvård (säbo och hemsjukvård)

- Sårprojekt 2021- Regional och kommunal primärvård: *"Strukturerat omhändertagande av svårläkta sår i Jämtland Härjedalen"*

Kommunal primärvård:

- Ett **sårteam/sårfunktion** med ett tydligt uppdrag inom område sårbehandling rekommenderas införas i varje kommun
- **Såransvarig** för kontinuitet
- Kommunal primärvård ska ha **kompetens och tillgång till utrustning** för att kunna utföra ankeltrycksmätning
- **Sårmallar** (för ett strukturerat arbetssätt) motsvarande de som finns i Cosmic i kommuners journalsystem
- **Samarbete med läkare**

Tillgång till **övergripande sårjuksköterska** via remiss från distriktsläkare

**Krokoms
kommun**
KROKOMEN TJELTE

REGION
**JÄMTLAND
HÄRJEDALEN**

Sårfunktion/ sårteam i Krokoms kommun

- **Sårteam** i Krokoms Kommun hösten 2022
- **Mål** - vårdinstanser i kommunal och regional har samarbete och följer Vårdförlopp och Vårdprogram.
- 3 häsoentraler, 3 hemsjukvårdområden och 3 SÄBON

Hur kom din roll till?

- Behov av sårkompetens för att införa ett strukturerat omhändertagande

Hur vi numera arbetar med personer med svårläkta sår i Krokoms kommun

- 40 % Sårfunktion i Krokoms kommun.
- Utsedd sårläkare.
- Lokalt Flödesschema, för en snabb handläggning
- Informerar om Vårdförlopp och vårdprogram till alla sköterskor och läkare
- Lokala rutiner och riktlinjer har tagits fram angående vad vi kan låna av regionen och vad vi tillhandahåller själva.

Christina Green
Thomas, läkare Krokoms

Malin Oscarsson

Krokoms
kommun
KROKOMEN TJIELTE

Uppdrag sårfunktion

- Dokumenterar efter sårmallar 2022
- Behjälplig vid tåtrycksmätningar/ dopplerundersökningar och nybedömningar
- Initiera samarbete med läkaren för diagnossättning mm
- Ge råd om lämpliga förband och mäta för kompressionsbehandling
- Mäta ut och förskriva kompression
- Registrera i Rikssår
- Hålla sig uppdaterad (går utbildningar).
- Arbete fortskrider. Sårfunktion deltar aktivt i arbetet med prevention av trycksår.
- Planeras utbildningar/föreläsningar till omvårdnadspersonal om strukturerat arbetssätt i och prevention av trycksår.

Åsa Jonsson,
Distriktssköterska

Åsa Holm, Ssk

FRÅGOR?

Tack för uppmärksamheten!

E-post: linda.jervidal@regionjh.se
asa.jonsson@krokom.se

